

Literatura catalana en castellà?

La literatura catalana viu instal·lada, des de fa dècades, en allò que alguns en diem una crònica mala salut de ferro. No té els dies comptats, de moment, però la realitat tampoc no convida a desfermar l'eufòria. Els complexos, l'autoodi, la voluntat de quedar bé amb tothom..., són actituds que li han fet, i li fan, un flac favor.

Sóc dels qui creuen que cada any, entre els centenars de títols que es publiquen en català n'hi ha com a mínim un parell o tres que valen de veritat la pena (imagino que deu ser un percentatge semblant al de qualsevol gran literatura), i aquesta dada, si hi estem d'acord, hauria de conduir a l'optimisme. La literatura catalana és proporcionalment tan important com qualsevol literatura del món! Però hi ha, d'altra banda, un reguitzell d'indicis que fan trontollar les esperances i provoquen cert neguit. Permeteu-me que en comentí un parell.

Frankfurt

El debat sobre si a la Fira del Llibre de Frankfurt del 2007, en què la cultura catalana serà la convidada, s'hi han de promoure només els autors que escriuen en català o si també s'hi han d'incloure els qui escriuen en castellà a Catalunya ha destapat la caixa dels trons. L'existència mateixa del debat és un símptoma de manca de normalitat. Enlloc del món la pròpia cultura és la que es fa en una altra llengua que no sigui també la pròpia, per molt que l'altra llengua estigui viva en la societat (o algú creu que l'extraordinari Muñoz Molina forma part de la cultura nord-americana pel fet

que visqui a Nova York?). Es pretén, en canvi, fer una excepció estrambòtica en el nostre cas. Proposar la inclusió de Cercas, Marsé o Vázquez Montalbán (gradíssims autors de la literatura castellana) amb l'excusa que obriran portes és, al meu parer, una actitud acomplexada que pressuposa l'existència a Catalunya d'una literatura de primera i una de segona. A ningú, en canvi, se li ha acudit que portar-hi autors sud-africans o anglesos que viuen o han passat llargues temporades aquí (Tom Sharpe, Robert Graves, J. M. Coetzee...) pugui ajudar en res. Sovint, però, qui ho defensa són sectors que pateixen un fort complex d'inferioritat, que creuen que tot allò que sona català és folklòric o que, amb consciència de colonitzats, pretenen quedar bé davant de l'amo. Anar a Frankfurt en aquestes condicions és anar-hi amb el cap cot, acompanyats del germà gran, a qui ja coneixen i que és qui s'endurà els millors elogis, perquè se'l considera (i potser és) més important que nosaltres.

A Catalunya es fa literatura en moltes llengües, però només hi pot haver una literatura nacional, que ha de ser la feta en català. I per aquells que arrufin el nas pensant (encertadament) que això és entrar en el terreny de la política, que pensin que també ho és utilitzar el concepte de literatura castellana o espanyola, i aleshores ningú no cau en dubtes ni vacil·lacions.

Per una vegada que podríem mostrar-nos al món tal com som, nosaltres sols, sense que ningú ens faci de mitjancer ni de padrí... Diuen que fariem el ridícul. No ho crec. Però, en tot cas, tant de bo ens en donessin l'oportunitat.

Passar-se al castellà

No és cap novetat, però tampoc per això ho hem de considerar normal, que hi hagi escriptors catalanògrafs que, un bon dia, es posin a publicar en castellà. Fet i fet, a Frankfurt els podran promoure igualment com a representants de la cultura catalana. Si fan ben fet o mal fet correspon de jutjar-ho a la pròpia consciència; però de tant en tant s'agrairia una mica més d'honestedat alhora d'explicar els motius reals del canvi. Amb arguments sincers fins i tot podrien arribar a convèncer-nos. El cas més sonat dels darrers temps ha estat segurament el de Maria de la Pau Janer, que (ensenyant o no les canonades del subtext) va proposar-se amb èxit guanyar el premi Planeta i obrir-se a

un mercat de molts milions de lectors potencials i, per tant, a uns beneficis econòmics també molt elevats. Fa poc, una altra autora de prestigi, Olga Xirinachs, va anunciar que la seva pròxima novel·la apareixerà directament en la llengua de

Cervantes. Addueix que no se sent prou recolzada per la política cultural de la Generalitat.

Crec que hi pot haver dos raons (que no vol dir justificacions) per les quals un escriptor decideix fer aquest pas: perquè considera la seva obra tan extraordinària que publicar-la en una llengua minoritària li barrarà el camí per convertir-se en clàssic (què hauria passat si

Kafka hagués escrit en Txec i Joanot Martorell en anglès?); o bé perquè es reconeix mediocre i, al capdavall, com que mai no serà un clàssic, el que compta és guanyar diners. És clar que amb aquest dos arguments n'hi hauria prou per esborrar del mapa la literatura catalana. I a molts ja els estaria bé. Però reconèixer qualsevol d'aquestes dos actituds incomoda (una per pretensiosa, l'altra per ambiciosa) i, per això, els qui es passen al castellà acaben justificant-ho per vies (trencar fronteres, guanyar reconeixement, tenir la capacitat, sentir-se dolgut...) que sovint s'acosten a la hipocresia més descarada.

Llorenç Capdevila

Don Gato

Tipus de joc: joc de files cantat.
Lloc del poble on es jugava: escola
Material: cap
Nombre de jugadors/ores: més de vuit.

Descripció del joc

Era un joc de nenes. Consistia a fer dues files. Les nenes se situaven mirant-se de cara. Dues nenes es posaven a la punta de cada fila i anaven de dalt cap a baix amb les mans a la cintura. Quan cantaven la paraula *marramiamiau* ballaven movent la cintura amb la nena de davant.

*Estaba el señor Don Gato
sentadito en su tejado
marramiamiau, miau, miau
sentadito en su tejado,
ha recibido una carta
que quería ser casado
marramiamiau, miau, miau
que quería ser casado
con una gatita blanca
sobrina de un gato pardo
marramiamiau, miau, miau
sobrina de un gato pardo.*

*Al recibo de esta carta
se ha caído del tejado
marramiamiau, miau miau
se ha caído del tejado
se ha roto siete costillas
el espinazoy el rabo,
marramiamiau, miau miau
el espinazo y el rabo.
Ya lo llevan a enterrar
por la calle del mercado
marramiamiau, miau miau
por la calle del mercado.
Al olor de las sardinas*

*el gato ha resucitado
marramiamiau, miau miau
el gato ha resucitado
por eso dice la gente
siete vidas tiene un gato
marramiamiau, miau miau
siete vidas tiene un gato.*

Font d'informació:
MARIA ORIOL 1925
ROSITA GOIXART 1924

Encarna Mecías i Montse Prats

Fira Ecojardí

11a edició fira Ecojardí 5, 6 i 7 de maig de 2006

Sembla l'altre dia, però ja han passat 11 anys, i des de l'Ajuntament d'Alpicat apostem per continuar celebrant la fira Ecojardí, amb molts esforços, però també amb moltes il·lusions per part de l'equip humà que està darrere d'aquest certamen, que any rere any rep la compensació a aquests sacrificis, amb la consolidació d'aquest esdeveniment.

Les dates d'aquest any seran el 5, 6 i 7 de maig i, com a **novetat** volem que, a part de les activitats paral·leles habituals, tothom que visiti la fira s'emporti fruita **d'una forma especial**.

La fira convidada d'aquest any serà Fira de Lleida i tenim la confiança de comptar amb la presència de l'Associació de Ceramistes de La Bisbal de l'Empordà, sense deixar de banda l'exposició de bonsais i cactus, que per segon cop acompanyarà la nostra fira.

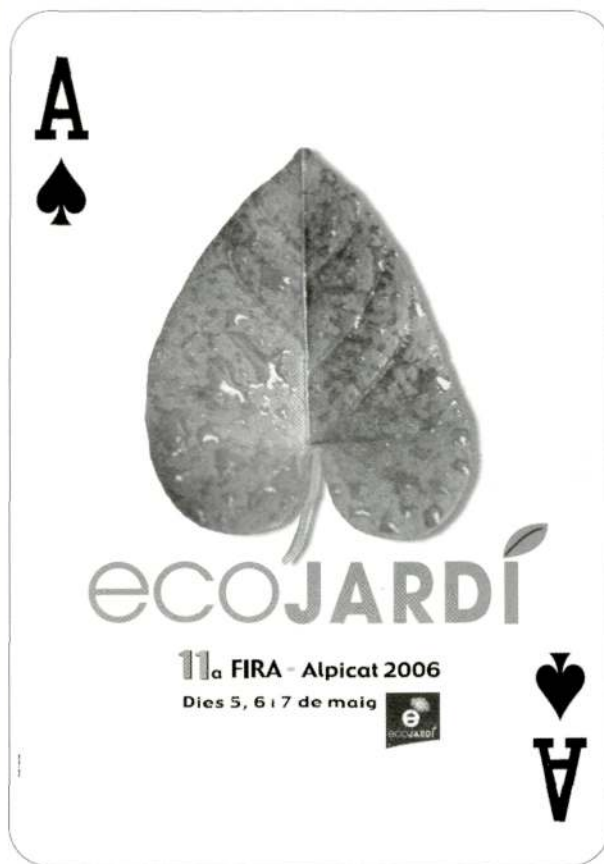
El medi ambient és la nostra aposta, i per als més petits hem organitzat diferents tallers i servei de ludoteca que inclourà jocs d'arreu del

món, a més de la presència d'un inflable gegant que servirà per reforçar la participació en la recollida selectiva a partir de la diversió.

Podrem visitar també una exposició cedida per l'Agència de Residus de Catalunya del Departament de Medi Ambient i Habitatge, per aprendre a educar, divertir i sensibilitzar a tothom, amb el missatge: reciclar és cosa de tots.

Us convidem a fer-hi una passejada!

Fira Ecojardí 2006

Cartell anunciador de l'11^a. edició Fira Ecojardí 2006

Disseny: Vicente & Associats

I un dia la guerra civil esclatà

Amb aquest relat, que en aquest número encetem, viurem de la mà del protagonista, i també autor, l'experiència de l'exili provocada per la guerra civil, com molt bé diu el títol original del llibre *Et puis un jour la guerre civile éclata...* d'Isidre Ibars Gilart, que com podeu comprovar són cognoms molt comuns en la nostra població. Veurem com pot canviar la vida d'una persona, d'un alpicatí, que va haver de marxar cap a França i que finalment hi va refer la seva vida. Però el que no es pot esborrar són les sensacions de la infantesa, període del qual sempre guardem un especial record, i és això el que farà que torni, molts anys després, per retrobar-se a ell mateix com a infant i retrobar els records del seu poble, els seus habitants del passat, els seus carrers canviats...

La narració, originalment en francès, va ser traduïda al castellà per ell mateix, amb l'esforç que això implica, tenint en compte que com molt bé dirà en aquest primer capítol va anar a l'escola molt poc temps, com era habitual en l'època, i va fer aquest esforç per poder regalar les seves paraules als seus parents i amics, que sí que van quedar-se a la terra que els va veure néixer. Únicament he fet alguns arranjaments per tal que sortís publicada en català, llengua que ell encara parla perfectament després de més de mig segle lluny de nosaltres. Desitgem que passeu una estona distreta amb aquesta lectura i que pugueu conèixer un altre alpicatí que no ha oblidat mai ALPICAT.

Neli Peirau Insa

I un dia la guerra civil esclatà

Capítol 1

La meua finalitat no és pretendre escriure les meves memòries, simplement relatar fets, la majoria dels quals han marcat la meua vida, ara que encara tinc el record bastant nítid per poder explicar-ho.

Vaig néixer el 18 de gener de 1926 a Alpicat, província de Lleida.

La meua mare va morir a l'edat de 92 anys i el meu pare als 76. La meua única família actualment és la meua germana, vídua, amb la qual ens portem dos anys i mig, que viu a Cotlliure i que té dos fills, noi i noia, i finalment un germà, que és el més jove de tots tres, ja que té cinc anys menys que la meua germana. Ell i la seva família viuen en un petit poble anomenat Alos, situat solament a 6 Km de Cahuzac, on visc amb la meua família.

Em vaig casar amb Janine al 1947. Ella és nascuda a Cahuzac sur Vère, poble en què vivim des del nostre casament i del qual mai ens hem traslladat.

Tenim dos fills: Aline, nascuda a Cahuzac, i Didier, nascut a Albi. Ells tenen 50 i 37 anys respectivament.

Aline està casada amb Bernard C. Tenen tres fills, Vincent, Simon i Benjamin. Didier estava casat amb Nathalie F. (qui actualment ha traspassat). Ells van tenir una nena adorable que és la delícia de tots, nascuda a l'any 92: Laurie.

Eina que s'utilitzava per aplanar les terres

No sé exactament a quina edat s'anava a l'escola a Espanya. Jo recordo vagament, quan escrivia la data de 1932 al meu quadern, amb més seguretat de 1933, ja que em divertia arrodonint els números en 3. Recordo perfectament encara el meu mestre, el senyor Massot.

Era un home bastant corpulent, no gaire gran, de poc cabell i gris (devia tenir-lo castany en temps pretèrits). Tenia el seu lloc a l'entrada de l'escola. Al seu davant hi havia un petit moble sobre el que estava col·locat un diccionari verdós, des de temps immemorials i també un regle violeta amb el qual